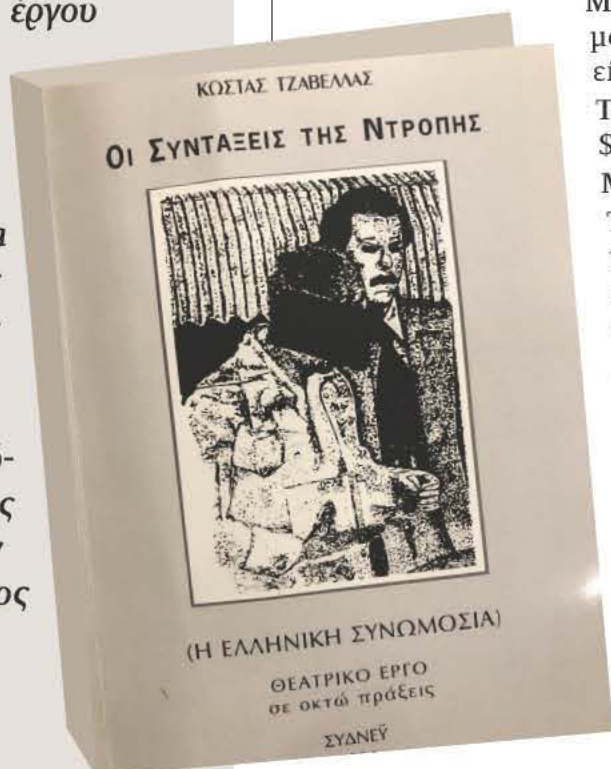

Κώστας Τζαβέλλας: Οι συντάξεις της ντροπής

Κάθε Τετάρτη στην εφημερίδα «Κόσμος»: Ένα θεατρικό έργο που αναφέρεται σε μια σημαντική στιγμή της μεταναστευτικής ιστορίας των Ελλήνων στην Αυστραλία. Το έργο του Κώστα Τζαβέλλα βασίζεται σε μια αληθινή ιστορία και είναι αφιερωμένο από τον συγγραφέα «σ' όλους τους άρρωστους, όλους τους φτωχούς, όλους τους αδύνατους που το κόλπο τους ταλαιπώρησε. Και σε όλους τους δυνατούς που είπαν όχι στο «Κόλπο». Είναι επίσης αφιερωμένο στον πατέρα του συγγραφέα με τα παρακάτω λόγια «Και... στον πατέρα μου Φώτη, τον αιώνιο φάρο της ζωής μου. Μια ταπεινή, μια ελάχιστη προσφορά. Κι... ένα συγγνώμη...». «Οι συντάξεις της ντροπής» εκδόθηκαν το 1993 σε βιβλίο με πρόλογο της Ερασμίας Γαλιατσάτου - Παπαγεωργίου (τον οποίο έχουμε ήδη δημοσιεύσει). Ευχαριστούμε θερμά τον συγγραφέα Κώστα Τζαβέλλα για την ευγενική του χειρονομία προς τους αναγνώστες μας. Μετά την ολοκλήρωση της δημοσίευσης του θεατρικού έργου θα ακολουθήσει εκτενής συνέντευξη με τον συγγραφέα που θα μας μιλήσει για την περιπέτεια της συγγραφής του βιβλίου αλλά και θα μας μεταφέρει τις σημερινές του απόψεις για το γεγονός που συντάραξε τον ελληνισμό στο τέλος της δεκαετίας του '70.

ΤΑΚΗΣ: (Κοιτάζει γύρω του δειλά, ερευνητικά.) 'Αφνε, Μιχάλη, μιαν άλλη φορά.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Γιατί άλλη φορά; Τί σε φοβίζει ο πατέρας μου; (Γελαστά)

ΤΑΚΗΣ: Δηλαδή απ' ό,τι καταλαβαίνω το «ΚΟΛΠΟ» δεν το ξέρει κανείς εκτός... απ' όλους μας!

ΚΙΜΩΝ: Τί παιδί μου;

ΤΑΚΗΣ: Κύριε Κίμων, λέω στον Μιχάλη ότι «ο κόσμος το 'χει τούμπανο κι εμείς κρυφό καμάρι».

ΚΙΜΩΝ: Ε! Εδώ στο καφενείο σχεδόν όλοι το ξέρουν. Και σιγά-σιγά όλοι οι υποψήφιοι εξαφανίζονται. Οι πελάτες αραιώνουν.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Αλήθεια, πατέρα;

ΚΙΜΩΝ: Αμέ τι; Να ο Τριαντάφυλλος, ο γείτονας, την πήρε τη σύνταξη κι έφυγε. Τώρα βρίσκεται στην ωραία του Μυτιλήνη.

ΤΑΚΗΣ: Κύριε Κίμων, σοβαρολογείτε;

ΚΙΜΩΝ: Ρωτήστε να μάθετε. Αλλά γιατί παραξενεύεστε, παιδί μου. Απ' ό,τι άκουσα είναι τόσο εύκολο...

ΤΑΚΗΣ: Τόσο εύκολο; ...

ΚΙΜΩΝ: Αφού είσαι φίλος του Μιχάλη τότε γιατί να κρυβόμαστε; Εγώ γιατί νομίζεις ότι κάθομαι. Μόλις συμπληρώσω δυο χρόνια θα πάρω σύνταξη!

ΤΑΚΗΣ: Ναι, αυτό το 'χω ακούσει. Αλλά αυτό δεν είναι απάτη, ούτε κομπίνα. Έτσι λένε οι νόμοι του κράτους, έτσι γίνεται. Δικαιούστε να την πάρετε, δεν κλέβετε. Πόσων ετών είσατε κύριε Κίμων;

ΚΙΜΩΝ: Εβδομήντα δυο παρακαλώ.

ΤΑΚΗΣ: Να τα εκατοστήσετε!

ΚΙΜΩΝ: Ευχαριστώ. Αλλά για πέστε μου να καταλάβω κι εγώ για το πράγμα συζητάτε;

ΤΑΚΗΣ: Τίποτα... τίποτα.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Πατέρα είναι όπως σου τα είπα. Ο Τάκης τα 'χασε όλα σε οικοδομές. Αλλά στην Ελλάδα έχει το σπιτάκι του, τα χιμάτακια του. 'Αμα πάρει τη σύνταξη μπορεί να 'ρθει να ζήσει εκεί σα βασιλιάς.

ΚΙΜΩΝ: Από την Αιγιάλεια δεν είσαι;

ΤΑΚΗΣ: Ναι, από την Ακράτα.

ΚΙΜΩΝ: Και το ρωτάς παιδί μου!

ΤΑΚΗΣ: Μα, κύριε Κίμων, όπως λέω και στο Μιχάλη, δεν είναι τόσο απλό.

ΚΙΜΩΝ: Μα είναι απλό...

ΤΑΚΗΣ: Μν... μν, προς Θεού, το λέτε αυτό! Είναι μια υπογραφή μαχαίρι, μια δόλωση ανήθικη, ψεύτικη, εξευτελιστική. (Όλοι τον κοιτάνε.) Είναι ένα χα στούκι στη ζωή και στην ιδιοσυγκρασία του άντρα. Είναι μια ταπείνωση τόσο μα τόσο εξευτελιστική... Αφού είμαι γερός, κι εσύ Μιχάλη. Μια χαρά Θεού είμαστε πώς... πώς θα ειπούμε... Πώς θα ειπώ ότι είμαι ανίκανος; Μα, προς Θεού, δεν φοβάστε;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Τι να φοβηθείς μωρέ; Αφού είπαμε με \$1000 είναι όλα κανονισμένα.

ΤΑΚΗΣ: Μα εγώ δεν έχω \$1000.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Θα στα δώσω εγώ.

ΤΑΚΗΣ: 'Οχι... όχι δεν είναι τα λεφτά.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Τότε τί είναι;

ΤΑΚΗΣ: Είναι η συνείδηση, ο φόβος, η ευθύνη, η ντροπή.

ΚΙΜΩΝ: Αν είναι έτσι... Αν φοβάσαι και ντρέπεσαι αλλάζει...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Τάκη, το ξέρεις ότι φόβος δεν υπάρχει.

ΤΑΚΗΣ: Εντάξει... Εντάξει δεν υπάρχει φόβος, παρ' όλο που ο φόβος δεν είναι κάτι το ευκαταφρόνητο.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ω! Αδελφέ μου, εσύ θέλεις και εγγυήσεις βλέπω.

ΤΑΚΗΣ: Οχι... όχι δεν θέλω εγγυήσεις αλλά γιατί το αποκλείεις;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Γιατί θα υπογράψει ο Κρατικός γιατρός.

ΤΑΚΗΣ: Και ποιος σου εγγυάται ότι αυτός ο Κρατικός γιατρός θα μείνει εκεί για πάντα;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ποιος ζήτησε κάτι τέτοιο;

ΤΑΚΗΣ: Μα, αν αυτή η κυβέρνηση αλλάξει; Αν τον πετάξουν τον Whitlam, όπως πολλοί το πιστεύουν, τότε τί γίνεται;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Εσύ λες να 'χει άλλη Κυβέρνηση το guts ν' αλλάξει τέτοιο κοινωφελή νόμο;

ΤΑΚΗΣ: Κοινωφελή ε; Κοινωφελή αλλά με τόσα παραθυράκια για απατεωνίες...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Και ποιος νόμος δεν έχει παραθυράκια;

ΤΑΚΗΣ: Ναι... ναι, αλλά...

ΚΙΜΩΝ: Άκουσε, παιδί μου, αν φοβάσαι, όπως είπαμε, μην προχωρείς.

ΤΑΚΗΣ: Μα, κύριε Κίμων, δεν άρχισα καθόλου και ούτε πρόκειται...

ΜΙΧΑΛΗΣ: (Θυμωμένος.) Ε! τότε τί συζητάμε;

ΤΑΚΗΣ: Μιχάλη, άκουσε. Δεν μπορώ να καταλάβω πώς εσύ συμφωνείς σε μια τέτοια πράξη... Δεν μπορώ να καταλάβω πώς είναι δυνατόν να το βλέπεις τόσο απλό; Εδώ η Κυβέρνηση μαζί με τις τόσες καινοτομίες της έκανε και μιαν ωραία αρχή. Να εδώ ο πατέρας σου ούτε ήρθε εδώ ποτέ πριν, ούτε δούλεψε, ούτε κόπιασε, ούτε πλήρωσε ποτέ εφορία και του λέει: «Αγαπτιέ κύριε δούλεψε για μένα το παιδί σου, σ' ανταμείβω, λοιπόν, γι' αυτό. Γέρος άνθρωπος είσαι, ήρθες εδώ, δικαιούσαι μια σύνταξη. Πάρ' τηνε.»

ΜΙΧΑΛΗΣ - ΚΙΜΩΝ: (Μαζί.) Και...;

ΤΑΚΗΣ: (Σιγανά.) Και... έρχεσαι εσύ τώρα και μου λες αυτή τη χώρα, αυτή την άγια χώρα που φέρεται τόσο ωραία στον πατέρα σου και στον κάθε πατέρα να την προδώσω. Έρχεσαι εσύ να την κατουρήσεις. Πας τώρα να τη φτύσεις στα μούτρα.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Α! Α! Δεν έχεις δίκιο!

ΤΑΚΗΣ: «Έχω και πάρα έχω! Ξέρεις ρε Μιχάλη, αυτό το ταμείο ανεργίας, αυτό το τμήμα κοινωνικών υπηρεσιών και κοινωνικών ασφαλίσεων, αυτό το social security είναι ο πιο ιερός κουμπαράς ενός έθνους, ενός κράτους, ενός λαού. Ένας κουμπαράς ιερός σαν την υγεία, τη φτώχεια, την ανεργία. Ναι Μιχάλη, αυτό είναι το μόνο αποκούμπι του φτωχού, του άτυχου, του άρρωστου, του άνεργου. Είναι η μόνη ελπίδα τους... αν έχουν ελπίδα...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Μωρέ νομίζω ότι δεν ξέρεις τι λες σήμερα!

ΤΑΚΗΣ: Ναι, Μιχάλη, έτσι είναι. Έκανε ο Whitlam για το καλό του κόσμου, του φτωχού κόσμου, του άρρωστου κόσμου, ένα νόμο για το δύστυχο, τον ανίκανο. Του 'δωσε πέντε δεκάρες να μπορεί να ζει, και θα πάμε εσύ κι εγώ να τους τα κλέψουμε; Τα χρήματα αυτά δεν ανήκουν σ' εμάς. Έδωσε και δίνει συντάξεις μόνο στους άρρωστους και τους λείει: «Πηγαίνετε να ζήσετε και να πεθάνετε όπου θέλετε.» 'Άκουσες, Μιχάλη, τι είπε ο πατέρας σου; «Σαν το ψάρι στη στεριά» είναι μακριά απ' την Ελλάδα. Ε! αυτή την ωραία και φιλανθρωπική χειρονομία πάμε εμείς να την εκμεταλλευτούμε;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Μα, πραγματικά πού ζεις βρε παιδάκι μου; Γούστο έχει να μου πεις τώρα ότι θα φτωχύνει η Αυστραλία με δυο συντάξεις δικές μας.

ΤΑΚΗΣ: Δική σου, Μιχάλη, δική σου. Εγώ δεν τη θέλω. Το ξέρω δεν θα φτωχύνει. Θα φτωχύνω όμως εγώ. Θα φτωχύνει η ψυχή μου, θα φτωχύνει το βλέμμα μου, θα κοντύνει το μπόι μου, θα καμπουριάσει